

NÁVRH

Zmena Štatútu Slovenskej komory architektov

zo dňa 2023

Slovenská komora architektov (ďalej len „komora“) sa podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o autorizovaných architektoch“) a podľa článku 25 ods. 1 písm. d) Štatútu komory (ďalej len „štatút“) uzniesla na tejto zmene štatútu:

Čl. I

Štatút zo dňa 2. júna 2000, v znení zmeny štatútu zo dňa 14. júna 2001, zmeny štatútu zo dňa 15. mája 2003, zmeny štatútu zo dňa 14. mája 2005, zmeny štatútu zo dňa 19. mája 2007, zmeny štatútu zo dňa 15. mája 2009, zmeny štatútu zo dňa 8. júla 2010, zmeny štatútu zo dňa 14. mája 2011, zmeny štatútu zo dňa 25. mája 2013, zmeny štatútu zo dňa 23. mája 2015, zmeny štatútu zo dňa 20. mája 2017, zmeny štatútu zo dňa 18. mája 2019 sa mení a dopĺňa takto:

1. Článok 2 sa dopĺňa novými odsekmi 10 a 11, ktoré znejú:

„(10) Komora sa podieľa na overovaní súťažných podmienok v súťažných podkladoch architektonických a urbanistických súťaží a poskytuje vyhlasovateľom súťaží a obstarávateľom odbornú pomoc pri organizovaní a vyhodnocovaní súťaží.

(11) Komora sa vhodným spôsobom usiluje o pomoc pri uplatňovaní práv osôb, ktoré boli poškodené neodborným alebo neetickým výkonom regulovaných činností členmi Komory.“

2. V článku 9 ods. 2 písmene a) sa slová „ako zamestnanie“ nahrádzajú slovami „v mene a na zodpovednosť právnickej osoby alebo fyzickej osoby ako jej zamestnanec, spoločník alebo konateľ“.

3. V článku 9 ods. 3 písmeno c) znie:

„c) zúčastňovať sa na písomné predvolanie na rokovaní orgánu Komory,“.

4. V článku 11 ods. 4 poslednej vete sa na konci bodka nahrádza čiarkou a pripájajú sa tieto slová: „okrem prípadu, ak sa osoba, ktorej dobrovoľné členstvo takto zaniklo, stane po zániku členstva opätovne členom Komory.“.

5. Článok 11 sa dopĺňa novým odsekom 6, ktorý znie:

„(6) Základný príspevok môže predstavenstvo vo výnimočných prípadoch na základe písomnej odôvodnenej žiadosti člena Komory znížiť o 50 % oproti sadzbe, ktorú má inak

člen Komory povinnosť uhradiť podľa odsekov 1 a 2. Písomnú žiadosť o zníženie základného príspevku je povinný člen Komory zaslať Komore najneskôr do 15. apríla kalendárneho roka, za ktorý sa základný príspevok uhradza alebo najneskôr päť dní pred koncom kalendárneho mesiaca, v ktorom vzniklo členstvo člena v Komore. Žiadosť podľa predchádzajúcej vety je možné odôvodniť len existenciou vyššej moci, ktorá sa mimoriadne nepriaznivo prejavila v majetkovej alebo osobnej sfére žiadateľa.“.

6. V článku 12b odsek 1 znie:

„(1) Autorizovaný architekt a hosťujúci architekt sú povinní do desiatich dní po zápise do Zoznamu alebo Registra uzatvoriť zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom ich povolania, vrátane poistenia výkonu činnosti ich zamestnancov a osôb, ktoré sa podieľajú na výsledkoch ich činnosti externou spoluprácou ako zástupcovia na základe plnomocenstva.“.

7. V článku 12c odsek 2 znie:

„(2) Skutočnosti odôvodňujúce nižšiu sadzbu základného príspevku, najmä postavenie invalidného dôchodcu, osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, čerpanie materskej dovolenky alebo skutočnosti podľa článku 11 ods. 6 je potrebné Úradu Komory preukázať príslušným úradným dokumentom, lekárskeho potvrdením alebo inými listinnými dôkazmi do 15. apríla kalendárneho roka, za ktorý sa príspevok na činnosť orgánov Komory platí, ak tento štatút neustanovuje inak.“.

8. V článku 23 ods. 2 sa vypúšťa písmeno b).

Doterajšie písmená c) až e) sa označujú ako písmená b) až d).

9. V článku 24 ods. 2 prvá veta znie: „Predstavenstvo zvoláva valné zhromaždenie najmenej raz za dva roky.“

10. V článku 25 ods. 1 písm. c) sa za slovo „Komory“ vkladá čiarka a slová „jeho regionálne pracoviská“, a slovo „jeho“ sa nahrádza slovom „ich“.

11. V článku 26 ods. 3 sa slovo „rovnaký“ nahrádza slovom „jeden“.

12. V článku 26 ods. 4 sa slovo „najmenej“ nahrádza slovom „spravidla“.

13. V článku 29 ods. 2 sa slovo „pätnásť“ nahrádza slovom „sedemnásť“, slovo „dvanásť“ nahrádza slovom „trinásť“ a slovo „traja“ nahrádza slovom „štyria“.

14. Za článok 36a sa vkladá nový článok 36b, ktorý znie:

„Článok 36b

Prechodné ustanovenia k 13. máju 2023

V prípade, ak boli valným zhromaždením podľa predpisov účinných pred 13. májom 2023 zvolení náhradníci do disciplinárnej komisie, považujú sa títo za členov disciplinárnej komisie a sú oprávnení sa zúčastňovať prerokovania a rozhodovania vecí v disciplinárnom konaní až do zvolenia riadnych členov disciplinárnej komisie

nasledujúcim valným zhromaždením; v takomto prípade sa na členstvo náhradníka v disciplinárnej komisii neuplatní článok 35 ods. 6.“

Čl. II

Účinnosť

Táto zmena štatútu nadobúda účinnosť dňa 14. mája 2023.

Dôvodová správa k návrhu zmeny Štatútu Slovenskej komory architektov

Všeobecná časť

Na rokovanie valného zhromaždenia Slovenskej komory architektov (ďalej len „komora“) sa predkladá návrh zmeny Štatútu Slovenskej komory architektov, ktorým sa mení a dopĺňa Štatút Slovenskej komory architektov (ďalej len „štatút“).

Dôvodom predloženia tohto návrhu zmien štatútu komory je reakcia na potreby aplikačnej praxe, keď doterajšie znenie štatútu nepredstavovalo dostatočný právny základ na riešenie viacerých situácií, ku ktorým dochádzalo v rámci fungovania komory.

Navrhovaná zmena štatútu má tiež za cieľ odstrániť niektoré administratívno – technické problémy, ku ktorým dochádzalo pri administrácii žiadostí o zníženie sadzby základného príspevku.

Navrhovaná zmena štatútu taktiež zvyšuje počet členov Disciplinárnej komisie Slovenskej komory architektov za účelom zvýšenia jej efektivity a urýchlenia disciplinárneho konania.

Zároveň sa touto zmenou štatútu odstraňuje nesúlad medzi znením niektorých ustanovení zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o autorizovaných architektoch“) a štatútu.

Osobitná časť

K článku I:

K bodu 1:

Navrhovanou úpravou sa zosúladí rozsah základných povinností komory uvedený v článku 2 štatútu tak, aby zodpovedal rozsahu základných povinností komory uvedenom v § 24 ods. 2 písm. j) a § 24 ods. 2 písm. n) bod 2 zákona o autorizovaných architektoch.

K bodu 2:

Navrhovanou úpravou sa odstraňuje nesúlad medzi článkom 9 ods. 2 písm. a) štatútu a § 3 ods. 7 písm. b) zákona o autorizovaných architektoch, keď štatút neodôvodnene zužoval okruh spôsobov, ako môže člen komory vykonávať svoje povolanie (napr. výkon povolania ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným na základe zmluvy o výkone funkcie konateľ'a). Navrhovaná právna úprava zodpovedá úprave uvedenej v § 3 ods. 7 písm. b) zákona o autorizovaných architektoch.

K bodu 3:

Navrhovanou úpravou sa odstraňuje stav, keď neúčast' člena komory na valnom zhromaždení komory mohla doteraz predstavovať disciplinárne previnenie člena komory.

Článok 9 ods. 3 písm. c) štatútu v doterajšom znení obsahoval povinnosť každého člena komory zúčastniť sa valného zhromaždenia komory. Neúčast' člena komory na valnom zhromaždení komory by teda mohla predstavovať porušenie povinností uvedených v štatúte. Pri opakovanej neúčasti člena komory na valnom zhromaždení komory by mohlo ísť o opakované porušenie povinností ustanovených štatútom, teda by mohlo ísť o disciplinárne previnenie podľa článku 9a ods. 1 štatútu. Napriek skutočnosti, že účasť na valnom zhromaždení komory by mala byť vecou stavovskej cti každého člena komory a každý člen komory by mal prirodzene prejavovať záujem o účasť na valnom zhromaždení komory, tak v praxi nie je vhodné, aby v prípade účasti na valnom zhromaždení komory išlo vyslovene o povinnosť člena komory, ale len o jeho právo. Z uvedeného dôvodu sa navrhuje, aby sa povinnosti členov komory upravili v tom zmysle, že člen komory je povinný sa zúčastniť rokovania ktoréhokolvek orgánu komory len v prípade, ak na toto rokovanie bude písomne predvolaný.

K bodu 4:

Navrhovaná úprava reaguje na aplikačný problém, v rámci ktorého nebolo možné vymáhať splatné pohľadávky komory, ktoré má komora voči jej existujúcim členom.

Na základe aktuálne platného stavu je dobrovoľný člen povinný platiť na príslušný kalendárny rok výhradne základný príspevok (článok 10 ods. 2 štatútu), pričom základný príspevok je povinný uhradiť najneskôr do 30. apríla príslušného kalendárneho roka, za ktorý sa príspevok uhrádza. Pokiaľ si túto povinnosť nesplní, tak márnym uplynutím lehoty na zaplatenie základného príspevku jeho dobrovoľné členstvo v komore zaniká [článok 8 ods. 4 písm. c) štatútu]. Zánik dobrovoľného členstva neznamená zánik povinnosti uhradiť splatný základný príspevok [článok 8 ods. 4 písm. c) štatútu v spojení s článkom 12c ods. 1 štatútu], avšak komora sa zaviazala, že v takomto prípade, ak neuhradením základného príspevku došlo ku zániku dobrovoľného členstva člena komory, nebude tento základný príspevok vymáhať (článok 11 ods. 4 štatútu). Komora teda akceptuje, ak dobrovoľný člen už nemá záujem byť členom komory a nevynucuje si úhradu základného príspevku za obdobie od 1. januára do 30. apríla príslušného kalendárneho roka. V aplikačnej praxi však dochádza ku situáciám, keď dobrovoľný člen neuhradí svoj základný príspevok, avšak časom má opätovne záujem stať sa členom komory, či už dobrovoľným alebo povinným. V prípade dobrovoľného členstva je situácia upravená v článku 7 ods. 3 štatútu, keď opätovným dobrovoľným členom sa môže stať len osoba, ktorá má uhradené všetky predchádzajúce príspevkové povinnosti voči komore. Obdobná úprava však absentuje pri vzniku následného povinného členstva, čo nie je žiadaným stavom.

Navrhovaná úprava zavádza možnosť vymáhať splatný základný príspevok aj v prípade, ak dobrovoľné členstvo síce zaniklo neuhradením základného príspevku, ale takáto osoba sa stala opätovne členom komory z dôvodu vzniku jej povinného členstva.

K bodu 5:

Navrhovaná úprava zavádza osobitný režim, ktorý vo výnimočných prípadoch umožňuje predstavenstvu komory znížiť základný príspevok člena komory o dodatočných 50 % oproti sadzbe, ktorú by bol inak člen komory povinný uhradiť. Svoj povahou ide o výnimočný inštitút, ktorý sa má použiť len v mimoriadnych situáciách, keď je člen komory zasiahnutý mimoriadne nepriaznivými následkami vyššej moci. Spravidla pôjde o situácie,

keď v dôsledku nepredvídateľných prírodných udalostí (požiar, povodeň, vietor, zosuv pôdy, atď.) dôjde k mimoriadne závažnému zásahu do majetkovej sféry alebo zdravia žiadateľa.

K bodu 6:

Navrhovanou úpravou sa zosúladí článok 12b ods. 1 štatútu s § 12 ods. 2 zákona o autorizovaných architektoch. Štatút je v súčasnom znení upravený prísnejšie ako zákon o autorizovaných architektoch, čo vyvoláva dodatočné náklady a povinnosti na strane autorizovaných architektov (primerane sa myslia aj iné regulované povolania spadajúce do pôsobnosti komory). V súlade s doterajším znením štatútu boli autorizovaní architekti povinní byť poistení zo zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom povolania už v čase zápisu do zoznamu, podľa zákona o autorizovaných architektoch sú však povinní uzatvoriť poistnú zmluvu v lehote do desať dní po zápise do zoznamu. Autorizovaní architekti sú tak v praxi nútení uzatvárať poistné zmluvy ešte pred zápisom do zoznamu, keďže v zmysle štatútu musia byť poistení zo zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom povolania už v čase zápisu do zoznamu. V zmysle § 15 ods. 2 zákona o autorizovaných architektoch má komora lehotu na zápis autorizovaného architekta, resp. autorizovaného krajinného architekta tri, resp. štyri mesiace, pričom z povahy veci vyplýva, že aby autorizovaný architekt splnil poistnú povinnosť podľa štatútu, tak musel byť poistený zo zodpovednosti za výkon povolania aj v čase, keď objektívne nie je oprávnený vykonávať regulovanú činnosť. Navrhovaná úprava tento stav napráva tak, že poistná povinnosť vznikne tým autorizovaným architektom, ktorým vznikne oprávnenie na výkon regulovanej činnosti a to po tom, ako dôjde k ich zápisu do zoznamu alebo registra.

K bodu 7:

Navrhovanou úpravou dochádza ku odstráneniu administratívno-technických problémov súvisiacich so žiadosťami o nižšiu sadzbu základného príspevku. Členovia komory majú v zmysle článku 12c ods. 1 štatútu povinnosť uhradiť základný príspevok do 30. apríla príslušného kalendárneho roka. V lehote splatnosti základného príspevku (t. j. v rovnakej lehote do 30. apríla príslušného kalendárneho roka) majú zároveň členovia komory v zmysle článku 12c ods. 2 štatútu právo požiadať o zníženie sadzby základného príspevku. V aplikačnej praxi dochádza ku situáciám, keď členovia odôvodnene požiadajú o zníženie sadzby základného príspevku ku koncu ustanovenej lehoty, čím konajú v súlade s 12c ods. 2 štatútu, avšak v rovnakej lehote do 30. apríla kalendárneho roka už nemajú možnosť uhradiť základný príspevok v nižšej sadzbe, nakoľko generovanie výšky základného príspevku na úhradu je automatické a v informačnom systéme komory nie je povinnosť úhrady zníženého základného príspevku ešte zaevidovaná.

Dodatočná lehota od 15. apríla príslušného kalendárneho roka do 30. apríla príslušného kalendárneho roka poskytuje komore dostatočný priestor na posúdenie dôvodnosti žiadosti a na to, aby bolo zníženie sadzby základného príspevku možné zaevidovať v informačnom systéme ešte pred uplynutím lehoty na úhradu základného príspevku.

Zároveň navrhovaná úprava reaguje na povinnosť člena komory preukázať skutočnosti uvedené v novom ustanovení článku 11 ods. 6 štatútu odôvodňujúce dodatočné zníženie sadzby základného príspevku, ktorý by bol inak člen komory povinný uhradiť.

K bodu 8:

Navrhovanou úpravou sa odstraňuje rozpor medzi doterajším znením článku 23 ods. 2 písm. b) štatútu a medzi článkom 25 ods. 1 písm. c) štatútu. Kým článok 23 ods. 2 písm. b) štatútu upravoval zriadenie Úradu komory ako oprávnenie predstavenstva Komory, článok 25 ods. 1 písm. c) štatútu ustanovoval zriadenie Úradu komory ako výhradnú právomoc valného zhromaždenia Komory. Po úpravách sa navrhuje ponechať znenie článku 25 ods. 1 písm. c) štatútu, ktoré je v súlade s § 34 ods. 1 písm. e) zákona o autorizovaných architektoch.

K bodu 9:

Navrhovanou úpravou sa zosúladí štatút a zákon o autorizovaných architektoch, pričom sa poskytuje komore dodatočný priestor na to, aby sa v konkrétnych prípadoch neocitla v porušení štatútu pri výbere termínu uskutočnenia valného zhromaždenia. V zmysle doterajšieho znenia štatútu sa valné zhromaždenie komory schádzalo najmenej raz za dva roky. Uvedené znamená, že najmenej raz za dva roky bolo potrebné zvolať a zároveň uskutočniť valné zhromaždenie. Podľa zákona o autorizovaných architektoch je povinnosť valné zhromaždenie „zvolať“ najmenej raz za dva roky. Uvedené znamená, že zákonná povinnosť je splnená aj v prípade, ak sa najmenej raz za dva roky valné zhromaždenie zvolá, avšak k jeho faktickému uskutočneniu môže dôjsť aj po tejto lehote dvoch rokov.

K bodu 10:

Navrhovanou úpravou sa formálne zosúladí článok 25 ods. 1 písm. c) štatútu s § 34 ods. 1 písm. e) zákona o autorizovaných architektoch.

K bodu 11:

Navrhovanou úpravou sa formálne precizuje ustanovenie. Každý člen predstavenstva má naďalej jeden hlas, avšak hlas predsedu predstavenstva nemožno úplne považovať za „rovnaký“ ako hlas ostatných členov predstavenstva, nakoľko hlas predsedu predstavenstva je pri rovnosti hlasov rozhodný.

K bodu 12:

Navrhovanou úpravou sa formálne zosúladí článok 26 ods. 4 štatútu s § 36 ods. 3 zákona o autorizovaných architektoch. Doterajšie znenie štatútu obsahovalo prísnejšiu úpravu zvolávania schôdze predstavenstva ako bola zákonná úprava, keď štatút vyžadoval konanie predstavenstva najmenej raz za tri mesiace. Navrhovanou úpravou sa konanie predstavenstva zásadne nemení, ide len o prostriedok, ako umožniť predsedovi Komory zvolať predstavenstvo aj po uplynutí troch mesiacov od konania posledného predstavenstva (ak je to napríklad vhodnejšie alebo si to vyžadujú objektívne dôvody), a to bez toho, aby predseda komory porušoval štatút.

K bodu 13:

Navrhovanou úpravou dochádza k navýšeniu počtu členov disciplinárnej komisie s ohľadom na zvýšený nápad prípadov súvisiacich s porušením stavovských predpisov, ktoré sú riešené v disciplinárnom konaní. Zvýšenie počtu členov disciplinárnej komisie má zabezpečiť jej vyššiu efektívnosť a zvýšiť rýchlosť disciplinárneho konania. V neposlednom rade má za cieľ aj prispieť k odstráneniu problémov v aplikačnej praxi spojených s menovaním členov jednotlivých predbežných senátov a disciplinárnych senátov, kedy

v určitých prípadoch vzniká problém s ich obsadením, keďže člen predbežného senátu sa nesmie zúčastniť ako člen disciplinárneho senátu na prerokovaní a rozhodovaní o disciplinárnom návrhu podanom na základe podnetu, na ktorého šetrení sa zúčastnil, prípadne vylúčenie člena z prerokovania a rozhodovania vecí pre možnú pochybnosť o jeho nezaujatosti pre jeho pomer k prerokovávanej veci, k účastníkom konania alebo ich zástupcom.

K bodu 14:

Navrhovaná úprava reaguje na navýšenie počtu členov disciplinárnej komisie, ktorých však bude možné riadne zvoliť až na valnom zhromaždení, ktoré sa uskutoční až po nadobudnutí účinnosti navrhovanej zmeny. V záujme zvýšenia efektivity disciplinárnej komisie a zvýšenia rýchlosti disciplinárneho konania sa dočasne umožní zvoleným náhradníkom zúčastňovať sa prerokovania a rozhodovania vecí v disciplinárnom konaní, a to bez toho, aby niektorému zo zvolených členov muselo zaniknúť členstvo v disciplinárnej komisii.

K článku II:

Navrhuje sa dátum účinnosti navrhovanej zmeny štatútu.